

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Установа адукацыі “Брэсцкі дзяржаўны тэхнічны ўніверсітэт”

Кафедра сацыяльна-палітычных і гістарычных навук

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ
І ТЭМАТЫКА КАНТРОЛЬНЫХ РАБОТ ПА
ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ
(у кантэксце сусветных цывілізацый)
для студэнтаў-завочнікаў

Брэст 2001

Метадычныя рэкамендацыі і тэматыка кантрольных работ складзены ў адпаведнасці з праграмай курсу “Гісторыя Беларусі” (зацверджан Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь 24.01.2000 г.). Выданне ўключае агульныя метадычныя парады студэнтам на напісанні кантрольных работ і асноўныя патрабаванні, прад’яўляемыя да іх, тэмы работ і рэкамендаваную літаратуру.

Складальнікі: Кавалёва Н.М., к.г.н., дацэнт
Стралец М.В., к.г.н., дацэнт
Малыхіна Л.Ю., ст. выкладчык

Агульная рэдакцыя Кавалёвай Н.М.

Сярод дысцыплін гуманітарнага цыклу, якія студэнты вывучаюць у ВНУ нашай рэспублікі, важнае месца належыць “Гісторыі Беларусі (у кантэксце сусветных цывілізацый)”. Вывучэнне гэтага курса мае на мэце фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці ў маладых грамадзян рэспублікі. Фарміраванне патрыятызму пачынаецца з усведамлення адметнасці свайго народа сярод іншых этнічных супольнасцей. Нельга вывучаць гісторыю асобнай краіны, не характэрызуючы агульны ход гістарычнага працэсу, не раскрываючы ўплыў знешніх фактараў на развіццё гэтай краіны, маючы на ўвазе эканамічныя, палітычныя і культурныя сувязі з суседнімі дзяржавамі. Толькі такі падыход дазваляе аб’ектыўна вызначыць месца ў гісторыі канкрэтнага народа - беларусаў, ацэніць духоўныя каштоўнасці і дасягненні нацыянальнай культуры ў гістарычным кантэксце і, значыць, паспяхова рэалізаваць галоўную выхаваўчую задачу курса.

Праграма курса складзена такім чынам, што гісторыя Беларусі разглядаецца як частка сусветнай гісторыі. Таму студэнтам падчас семінарскіх заняткаў, пры выкананні кантрольных работ і на экзаменах трэба будзе прадеманстраваць веданне і айтчынай гісторыі, і найбольш важных момантаў сусветнай гісторыі.

Вывучэнне курса гісторыі Беларусі на завочным факультэце здзяйсняецца ў форме лекцый, семінарскіх заняткаў, самастойнай работы і выканання кантрольных работ. Спецыфіка навучання студэнтаў-завочнікаў заключаецца ў тым, што асноўнай формай вывучэння дысцыпліны для іх з’яўляецца самастойная работа, якая арганізуецца ў адпаведнасці з рэкамендацыямі, атрыманымі на лекцыях ад выкладчыка і дадзенымі метадычнымі рэкамендацыямі.

Семінары і кантрольныя работы - з’яўляюцца формамі кантролю ведаў, атрыманых студэнтамі падчас лекцый і ў працэсе самастойнай работы.

Кожны студэнт павінен актыўна ўдзельнічаць у рабоце семінараў, дзе ягоняя веды будуць ацэньвацца выкладчыкам. Тэма, план і прыкладны спіс літаратуры да семінара даводзіцца да студэнта загадзя.

У адпаведнасці з вучэбным планам на завочным факультэце праводзіцца 2 семінарскіх заняткі (4 гадзіны).

Тэматыка і прыкладныя планы семінарскіх заняткаў:

Тэма 1. Асноўныя этапы фарміравання беларускай дзяржаўнасці.

План:

1. Узнікненне дзяржаўнасці ва усходніх славян. Полацкае, Тураўскае і іншыя княствы на беларускіх землях.
2. Утварэнне Вялікага княства Літоўскага. Этапы фарміравання тэрыторыі княства.

3. Утварэнне Рэчы Паспалітай. Становішча беларускіх зямель у складзе гэтай дзяржавы.
4. Тры падзелы Рэчы Паспалітай. Уваходзячыя беларускіх зямель у склад Расійскай Імперыі. Русіфікатарская палітыка царызму на Беларусі.
5. Абвяшчэнне БНР.
6. Утварэнне БССР.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. – 1994, 1995
 Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца ХУІІІ ст. – Мн.: РІВШ БДУ, 2000.
- Юхо Я. 3 гісторыі дзяржаўнасці. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік. – Мн.: “Завігар”, 1998
- Філатава А. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі. – Мн., 1998
- Лыч Л. Русіфікацыя: міф ці рэальнасць. //Народная воля, верасень 1999. – №№162-168)
- Брыгадзін П., Ладзьсеў У. Фарміраванне ідэі беларускай дзяржаўнасці ў 1917-1918 гг. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік. – Мн.: “Завігар”, 1998
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.1. – Мн., 1993 (арт. “Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка”, “Беларуская Народная Рэспубліка”, “Беларускі нацыянальны камітэт”, “Беларускі нацыянальна-вызваленчы рух”).

Тэма 2. Беларусь у пасляваенны час (з 1945 г. – да нашых дзён)

План:

1. Вядучыя краіны свету у пасляваенны перыяд. Спалорніцтва і канфрантацыя дзвюх сацыяльна-палітычных сістэм.
2. Спецыфіка сацыяльна-эканамічнага развіцця БССР у першае пасляваеннае дзесяцігоддзе.
3. Спробы дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця і эканамічных рэформ у рэспубліцы ў другой палове 50-х – 60-я гады.
4. Праявы крызісу адміністрацыйна-камаўнднай сістэмы у 70-я – першай палове 80-х гг. Неабходнасць перабудовы.
5. Гарбачоўская перабудова, яе сутнасць, этапы, асаблівасці здзяйснення на Беларусі.
6. Дэмакратызацыя грамадска-палітычнага жыцця ў рэспубліцы. Пачатак руху да дзяржаўнага суверэнітэту.
7. Праграма пераходу Рэспублікі Беларусь да рынчных адносін. Стан эканомікі рэспублікі на сучасным этапе.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- 1994
Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.)- Мн., 1996
Марчанка І.Я. Аднаўленне індустрыі Беларусі ў пасляваенныя гады: вопыт і праблемы. //Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь.- Мн., 1994. Ч.1.
Новейшая історыя.- М., 1999
Дипломатический словарь. В 3-х т. Т. 3.- М., 1986 (Ст. «Совет Экономической Взаимопомощи», «Холодная война», «Североатлантический договор 1949», «Европейское экономическое сообщество»); Т.1.- М., 1986 (Ст. «Варшавский договор 1955»); Т.2 «Колониальная система империализма и её крушение».
Марченко И.Е., Новицкий В.Н. Белорусская ССР: курсом перестройки.- Мн., 1989
Лыч Г. Путь к рынку: зигзаги и загадки. //Коммунист Белоруссии.- 1991.- № 9
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 1.- Мн., 1993 (арт. “Беларусы”, “Беларускі Народны Фронт “Адраджэньне”, “Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка”).
Конъюнктурное обозрение. //Мировая экономика и международные отношения.- 1998.- №№ 9, 10.
Богданкевич С. Банкротство «рыночного социализма» //Народная воля, март 1997. - № 41
Карпенко Г. Секреты «белорусского экономического чуда».- Народная воля, июнь 1997.- № 97

Абавязковай састаўной часткай вучэбнага працэсу на завочным факультэце з’яўляецца напісанне кантрольных работ. Кожны студэнт-завочнік абавязаны выканаць і прадставіць у тэрмін, вызначаны дэканатам, пісьмовую кантрольную работу.

Пісьмовая кантрольная работа павінна адпавядаць наступным патрабаванням:

- работа выконваецца самастойна на аснове ўдумлівага вывучэння рэкамендаванай да тэмы літаратуры;
- матэрыял выкладаецца ў адпаведнасці з планам, у лагічнай паслядоўнасці, граматычна, спіска, з выдзяленнем асноўных пытанняў і з перакананымі, аргументаванымі высновамі па кожнаму пытання;
- кантрольная работа павінна ўключаць у сябе ўводзіны, выкладанне асноўных пытанняў плана, заключэнне і спіс літаратуры;

- калі ў кантрольнай рабоце прыводзяцца цытаты, лічбавыя дадзеныя, то неабходна рабіць спасылку на крыніцу, адкуль яны запазычаны. У спасылцы ўказваецца аўтар, назва твора ці дакумента, том, частка, месца і год выдання, а таксама старонка. Калі дадзеныя прыводзяцца з газеты ці часопіса, то ў спасылцы ўказваюцца аўтар артыкула, яго поўная назва, а таксама назва газеты, часопіса, год і нумар выдання. Спасылкі афармляюцца ў выглядзе зносак, якія робяцца знізу на кожнай старонцы, пад рысай;
- аб'ём кантрольнай работы не павінен перавышаць 24 старонкі вучнёўскага шрытку. Усе старонкі нумаруюцца, пакідаюцца палі для заўваг рэцэнзента. На першай старонцы прыводзіцца нумар кантрольнай работы, назва тэмы і план;
- работа выконваецца на адной з дзвюх дзяржаўных моў: беларускай альбо рускай. Змяшанне ў адной рабоце дзвюх моў (акрамя цытат) не дапускаецца. Работа пішацца ясна і разборліва, скарачэнні слоў не дапускаюцца.

У выпадку, калі работа не будзе дапушчана да абароны, студэнту неабходна ўлічыць заўвагі і парады рэцэнзента і напісаць паўторную работу на тую ж самую тэму. Адначасова з паўторнай работай дасылаецца рэцэнзенту і раней незалічаная работа з рэцэнзіяй.

Тэма 1. СТАРАЖЫТНЫЯ ЦЫВІЛІЗАЦЫІ.

План:

1. Сутнасць паняцця “цывілізацыя”.
2. Перадвызначэнне гісторыі старажытных цывілізацый.
3. Узнікненне першых цывілізацый.
4. Антычная цывілізацыя, яе роля ў гісторыі.
5. Роля антычнай спадчыны ў развіцці культуры беларускіх зямель.

Літаратура:

- Яковец Ю. История цивилизаций.- М., 1997
- Методология истории: Учебное пособие для ВУЗов.- Мн., 1996
- История Древнего Востока. Учебник для студентов ВУЗов. (Под ред. Кузищина В.И.).- М., 1999. (Введение).
- История Древней Греции. Учебник для студентов ВУЗов. (Под ред. Кузищина В.И.).- М., 2000. (Введение).
- История Древнего Рима. Учебник для студентов ВУЗов. (Под ред. Кузищина В.И.).- М., 2000. (Введение).
- Ревяко К.А. Антычная спадчына на Беларусі.- Мн., 1998

Тэма 2. ДАДЗЯРЖАЎНЫ ПЕРЫЯД ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСІ.

(100 тыс. гг. да н.э. – V ст. н.э.).

План:

1. Паходжанне чалавека на зямлі. Асноўныя этапы антрапагенезу.
2. Засяленне тэрыторыі Беларусі. Перадумовы гаспадарчай дзейнасці першабытных людзей на тэрыторыі Беларусі.
3. Зараджэнне і развіццё прывойваочай гаспадаркі.
4. Асаблівасці “неалітычнай рэвалюцыі” на Беларусі.
5. Перадумовы разлажэння першабытнага ладу і ўзнікнення класовага грамадства.
6. Культура старажытнай Беларусі.

Літаратура:

- Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца XVІІІ ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.
- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- 1994
- Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.).- Мн., 1996
- Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996.
- Лойка Л. Этнагенез беларусаў на фоне гісторыі і геапалітыкі. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік.- Мн.: “Завігар”, 1998
- Грыцкевіч А. Канфесіі на Беларусі. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік.- Мн.: “Завігар”, 1998
- Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.).- Мн., 1996
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі.- Т. 1.- Мн., 1993 (арт. “Антрапагенез”, “Балты”, “Беларусы”).
- Яковец Ю. История цивилизаций.- М., 1997

Тэма 3. ЭТНІЧНЫЯ ПРАЦЭСЫ НА БЕЛАРУСКІХ ЗЕМЛЯХ.

План:

1. Асноўныя этапы этнічнай гісторыі Беларусі.
2. “Вялікае перасяленне народаў” і яго роля ў змене этнічнага складу насельніцтва Еўропы.
3. Балты, славяне, іх роля ў этнагенезе беларусаў.
4. Фарміраванне беларускай народнасці.

Літаратура:

- Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца XVІІІ ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.
- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- 1994
- Лойка Л. Этнагенез беларусаў на фоне гісторыі і геапалітыкі. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік. - Мн.: «Завігар» 1998.
- Штыхаў Г.В. Перадумовы фарміравання беларускага этнасу ў раннім

сярэднявеччы (VI - VIII стст). //Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь. У 2-х ч. Ч. 1- Мн., 1994

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі- Т. 1. - Мн., 1993 (арт. "Балты". "Беларусы"); Т.3.- Мн., 1996 (арт. "Індаеўрапейцы").

История Европы.- Мн.: "Вышэйшая школа", 1996

Тэма 4. Еўропа ў сярэднявеччы.

(V – XV стст)

План:

1. Узнікненне перадумоў фарміравання сучаснай заходнееўрапейскай цывілізацыі. Першыя дзяржавы ў Еўропе.
2. Крыжовыя паходы: прычыны, палітычныя і сацыяльна-эканамічныя наступствы.
3. Фарміраванне абсалютыстскіх манархій у Еўропе.
4. Вялікія геаграфічныя адкрыцці, іх сацыяльна-эканамічныя наступствы.

Літаратура:

История Европы.-Мн.: "Вышэйшая школа", 1996.

История средних веков. Учебное пособие для ВУЗов.-М., 1984

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.). Мн., 1996

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 4 (арт. "Крыжовыя паходы").

Краўцэвіч А. Тэўтонскі ордэн. Ад Ерусаліма да Грунвальда.- Мн.- 1993.

Тэма 5. БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯРЖАЎНАСЦЬ У РАННІМ СЯРЭДНЯВЕЧЧЫ

(VI – перш. палове XIII стст)

План:

1. Разлажэнне першабытнаабшчыннага ладу і пачатак пераходу да класавога грамадства на тэрыторыі Беларусі.
2. Узнікненне дзяржаўнасці ва ўсходніх славян. Полацкае, Тураўскае і іншыя княствы на беларускіх землях.
3. Распаўсюджванне хрысціянства на беларускіх землях. Культура Беларусі IX-XIII стст.

Літаратура:

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- Мн.,1994

Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца XV ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.

Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996

Арлоў У. А. Таямніцы полацкай гісторыі.- Мн., 1994.

Лойка Л. Канфесіі на Беларусі. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік. - Мн.: "Завігар", 1998.

Юхо Я. 3 гісторыі дзяржаўнасці. //Беларусазнаўства. Навучальны дапаможнік. - Мн.: "Завігар", 1998.

Зяцц Ю. Распаўсюджванне хрысціянства на беларускіх землях. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі-Мн., 1990

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі Т. 5.- Мн., 1999 (арт. «Полацк», "Полацкае княства").

Тэма 6. ФЕАДАЛІЗМ ЯК ГРАМАДСКА-ЭКАНАМІЧНАЯ ФАРМАЦЫЯ.

План:

1. Пачатак станаўлення феадалізму як грамадска-эканамічнай фармацыі.
2. Асноўныя рысы, этапы развіцця і эканамічная структура заходнееўрапейскага феадалізму.
3. Станаўленне раннефеадальнай эканомікі на тэрыторыі Беларусі ў IX - першай палове XIII стст.
4. Развіццё і ўмацаванне феадальнай гаспадаркі беларускіх зямель у другой палове XIII - першай палове XIV стст.

Літаратура:

История Европы.- Мн.: "Вышэйшая школа", 1996.

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред Голубовича В.И).- Мн., 1996.

Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч.

Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца XIV ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.

Эканамічная гісторыя Беларусі (Пад рэд. Галубовіча В.І.). - Мн., 1996.

История средних веков. Учебное пособие для ВУЗов.- Мн., 1984.

Тэма 7. БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ Ў СКЛАДЗЕ ВЯЛІКАГА КНЯСТВА ЛІТОЎСКАГА

План:

1. Еўропа ў сярэднявеччы. Перадумовы і наступствы фарміравання абсалютысцкіх манархій у Еўропе.
2. Утварэнне Вялікага княства Літоўскага, Рускага, Жамойцкага.
3. Вялікае княства Літоўскае і княства Маскоўскае - два цэнтры дзяржаўнасці на ўсходнеславянскіх землях.
4. Асаблівасці палітычнага ладу і сацыяльнай структуры ВКЛ (у параўнанні з палітычнымі ладамі еўрапейскіх манархій).

Літаратура:

- История Европы.- Мн.: "Вышэйшая школа", 1996.
История средних веков. Учебное пособие для ВУЗов.- Мн., 1984.
Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- 1994
Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч.
Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца ХУІІ ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.
Рогалёв А. Великое княжество Литовское: поиск исторических закономерностей. //Крыжовы шлях. Дапаможнік для вывучаючых гісторыю Беларусі.- Мн., 1993
Сагановіч Г. Сістэма ўлады ў Вялікім княстве Літоўскім. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 2.- Мн., 1994 (Арт. "Вялікае княства Літоўскае")

Тэма 8. АДРАДЖЭННЕ НА БЕЛАРУСІ

План:

1. Адраджэнне ў Еўропе: сутнасць, этапы.
2. Своеасабліваць беларускага Адраджэння.
3. Зацвярджэнне новага светаногляду ў літаратуры і мастацтве.
4. Культурныя сувязі з Усходняй Еўропай.

Літаратура:

- История культуры стран Западной Европы в эпоху Возрождения. (Под ред. Л.М. Брагиной).- М., 1999.
История Европы.- Мн.: "Вышэйшая школа", 1996.
Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч.
Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца ХУІІ ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.
Всемирная история в 24-х т. Т. 10 «Возрождение и реформация Европы».- Мн., 1996
Воскобойников В.Н. История мировой и отечественной культуры.- М., 1996
Чернокозов А.И. История мировой культуры.- Мн., 1997.
Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996
Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 1.- Мн., 1993. (арт. "Адраджэнне");
Т. 3.- Мн., 1996 (арт. "Гуманізм").

Тэма 9. РЭФАРМАЦЫЙНЫ РУХ У ЕЎРОПЕ І НА БЕЛАРУСІ.

План:

1. Прычыны, пачатак і развіццё рэфармацыйнага руху ў Еўропе.
2. Роля пратэстантызму ў развіцці еўрапейскай культуры.
3. Кальвінізм як ідэяны сцяг першых буржуазна-дэмакратычных рэвалюцый.

4. Прычыны распаўсюджвання пратэстанцкіх ідэй і асаблівасці развіцця рэфармацыйнага руху на Беларусі.
5. Роля пратэстантызму ў духоўным жыцці Вялікага княства Літоўскага.
6. Контррэфармацыя ў Еўропе і на Беларусі, яе вынікі.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- 1994 г.
 История Европы.- Мн.: "Вышэйшая школа", 1996
 Сагановіч Г. Рэлігійная талерацыя ў Вялікім княстве Літоўскім (заканадаўства і практыка). //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998.
 Грыцкевіч А. Канфесіі на Беларусі. //Беларусазнаўства. Чавучальны дапаможнік.- Мн.: "Завігар", 1998.
 Эцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. IV.- Мн., 1997 (арт. «Кальвінізм» "Контррэфармацыя"); Т. V.- Мн., 1999 (арт. «Пратэстантызм»).
 Всемирная история в 24-х тт. Т. 10. «Возрождение и реформация Европы».- Мн., 1996.

Тэма 10. МІЖНАРОДНЫЯ ўЗАЕМААДНОСІНЫ КРАІН УСХОДНЯЙ ЕўРОПЫ ў ХП-ХУІ СТ. БАРАЦЬБА ВКЛ ЗА ЗАХАВАННЕ ДЗЯРЖАўНАЙ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ.

План:

1. Рэлігійныя і геапалітычныя канфлікты краін Усходняй Еўропы ў перыяд позняга сярэднявечча.
2. Барацьба ВКЛ з крыжацкай агрэсіяй.
3. Супрацьстаянне ВКЛ татара-мангольскаму напэўню.
4. Узаемаадносіны ВКЛ і Маскоўскага княства (да 1569 г.).

Літаратура:

- Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца ХУІІ ст.- Мн.: РІВШ БДУ, 2000.
 История Европы.- Мн.: "Вышэйшая школа", 1996
 Ігнатоўскі У.М. Кароткі нарыс гісторыі Беларусі.- Мн., 1991
 Краўцэвіч А.К. Тэўтонскі ордэн: Ад Ерусаліма да Грунвальда.- Мн., 1993
 Грыцкевіч А. Гісторыя геапалітыкі Беларусі. //Спадчына.- 1994.-№ 1-3
 Гісторыя Беларусі. Вучэбны дапаможнік. (Пад рэд. Каханюскага А.Г. і інш.).- Мн., 1997
 Эцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 4.- Мн., 1997 (Арт. "Крыжовыя паходы"); Т. 5.- Мн., 1999 (Арт. "Паходы нямецкага ордэна на Беларусь"); Т.3.- Мн., 1996 (Арт. "Грунвальдская бітва").
 Грыцкевіч А. Барацьба Вялікага княства Літоўскага і Рускага (Беларуска-Літоўскай дзяржавы) з Тэўтонскім ордэнам у к. ХІV – п. пал. ХV ст. //Адраджэнне. Гістарычны альманах. Выпуск 1.- Мн., 1995

**Тэма 11. БЕЛАРУСКІЯ ЗЕМЛІ ў СКЛАДЗЕ
РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ
(1569-1795 гг.)**

План:

1. Утварэнне Рэчы Паспалітай. Умовы Люблінскай уніі 1569 г.
2. Рэч Паспалітая ў еўрапейскай геапалітыцы. Вайна 1654-1667 гг.
3. Рэлігійная палітыка Рэчы Паспалітай на беларускіх землях.
4. Эканамічнае становішча Беларусі.

Літаратура:

Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўкель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца ХVІІІ ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.

Грыцкевіч А. Гісторыя геапалітыкі Беларусі. // Спадчына. - 1994. - № 1-3
Доўнар-Запольскі М.В. Гісторыя Беларусі. - Мн., 1994

Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.). - Мн., 1996

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч. 1. - 1994

Філатава А. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай. // Матэрыялы па гісторыі Беларусі. - Мн., 1998

Істория Европы. - Мн.: "Вышэйшая школа", 1996

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 2. - Мн., 1994 (Арт. "Вайна Расіі з Рэччу Паспалітай 1654-1667", "Брэсцкая унія 1596").

Грыцкевіч А. Канфесіі на Беларусі. // Беларусазнаўства: Навучальны дапаможнік. - Мн., 1998

Сагановіч Г. "Залатыя вольнасці шляхты" // Матэрыялы па гісторыі Беларусі. - Мн., 1998

**Тэма 12. БЕЛАРУСЬ У ЕўРАПЕЙСКАЙ ГЕАПАЛІТЫЦЫ
XVI-пач. XIX стст**

План:

1. Супярэчнасці ХVІІІ ст. Пачатак барацьбы еўрапейскіх дзяржаў за землі Рэчы Паспалітай.
2. Падзелы Рэчы Паспалітай. Уваходжанне беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі.
3. Заходняя Еўропа ў перыяд напалеонаўскіх войнаў.
4. Айчынная вайна 1812 года на Беларусі і яе вынікі.

Літаратура:

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч. 2. - Мн., 1995

Філатава А. Тры падзелы Рэчы Паспалітай. // Крыжовы шлях. Дапаможнік для вывучаючых гісторыю Беларусі. - Мн., 1993

Філатава А. Палітычны крызіс Рэчы Паспалітай. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

Брыгадзін П. 1812 год на Беларусі //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

История Европы.- Мн.: “Вышэйшая школа”, 1996

Гісторыя Беларусі: Курс лекцый. (Крэнь І.П., Коўжель І.І. і інш.). У 2 ч. Ч. 1. Ад старажытных часоў да канца ХУІІІ ст. - Мн.: РІВШ БДУ, 2000.

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.1.- Мн., 1993 (Арт. «Айчынная вайна 1812 г.»).

Тэма 13. РАЗВІЦЦЁ І ЗАЦВЯРДЖЭННЕ КАПІТАЛІСТЫЧНАГА ЎКЛАДУ Ў ЕЎРОПЕ І АМЕРЫЦЫ. СТАНАЎЛЕННЕ БУРЖУАЗНАГА ГРАМАДСТВА НА БЕЛАРУСІ

План:

1. Капіталізм як грамадска-эканамічная фармацыя.
2. Зацвярджэнне капіталістычнага ўкладу ў Еўропе і Амерыцы.
Фарміраванне еўраамерыканскай індустрыяльнай цывілізацыі.
3. Зараджэнне капіталістычных адносін на беларускіх землях. Крызіс прыгоннага ладу.
4. Асаблівасці рэалізацыі рэформы 1861 г. на Беларусі.
5. Развіццё капіталістычнай эканомікі Беларусі ў другой палове ХІХ ст.

Літаратура:

Гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Новіка Я.В. і Мардуля Г.С.). У 2-х ч. Ч.1.- Мн.: “ Універсітэцкае”, 1998.

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч. 1.- Мн., 1994

Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.).- Мн., 1996

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В. И.).- Мн., 1996

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.4.- Мн., 1997 (Арт. «Капіталізм»);

Т.2.- Мн., 1994 (арт. «Буржуазная рэвалюцыя»); Т.5.- Мн., 1999

(арт. «Новая і навейшая гісторыя»)

История Европы.- Мн.: “Вышэйшая школа”, 1996

Аграрная рэформа 1861 г. у Беларусі і яе асаблівасці. //Беларускі гістарычны часопіс.- 2001.- № 1

Тэма 14. ПАЛІТЫКА ЦАРЫЗМУ НА БЕЛАРУСІ ў ПЕРШАЙ ПАЛОВЕ XIX СТ.

План:

1. Мэты і сутнасць русіфікатарскай палітыкі царскага ўрада на беларускіх землях.
2. Зараджэнне нацыянальна-вызваленчага руху на Беларусі, яго мэты і этапы развіцця.
3. Расійскія буржуазныя рэформы 60-70-х гг. і станаўленне буржуазнага грамадства на Беларусі.
4. Беларуская культура XIX ст.

Літаратура:

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч. 1.- Мн., 1994.

Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996

Лыч Л. Русіфікацыя: міф ці рэальнасць. //Народная воля, верасень 1999.- №№162-168)

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.1.- Мн., 1993 (арт. "Асвета"; "Беларускі нацыянальна-вызваленчы рух"). Т.2.- Мн., 1994 (арт. "Буржуазія"). Т. 3.- Мн., 1996 (арт. "Земская рэформа")

Філякоў У. Беларускі тэатр на рубяжы XIX-XX стст. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

Філякоў У. Напрамкі развіцця беларускай культуры ў пачатку XX ст. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

Філякоў У. Беларуская газета "Наша Ніва". //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

Тэма 15. ПАЧАТАК БЕЛАРУСКАГА НАЦЫЯНАЛЬНАГА АДРАДЖЭННЯ.

План:

1. Завяршэнне працэсу капіталізацыі Еўропы. Узнікненне новых нацыянальных дзяржаў ў Еўропе.
2. Вынікі і наступствы паўстання 1863 г на Беларусі. Народніцкі этап нацыянальна-вызваленчага руху, роля беларускіх народнікаў у развіцці ідэі беларускай дзяржаўнасці.
3. Перадумовы і пачатак беларускага нацыянальнага Адраджэння.
4. Фарміраванне беларускай нацыі.
5. Беларуская сацыялістычная грамада.

Літаратура:

История Европы.- Мн.: “Вышэйшая школа”, 1996

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- Мн., 1994.

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі Т.1.- Мн., 1993 (арт. “Асвета”; “Беларускі нацыянальна-вызваленчы рух”; “Беларуская сацыялістычная грамада”;

“Беларуская нацыя”; “Беларусы”). Т.5.- Мн., 1999 (арт. “Нацыя”,

“Народніцтва”, “Паўстанне 1863-64 гг.”.)

Тэма 16. СВЕТ І БЕЛАРУСЬ У ЭПОХУ ІМПЕРЫЯЛІЗМУ.

(Капец XIX ст. – 1914 г.)

План:

1. Асноўныя тэндэнцыі развіцця сусветнай капіталістычнай гаспадаркі на мяжы XIX-XX стст.
2. Эканамічнае развіццё Беларусі ў перыяд мананалістычнага капіталізму.
3. Класавая барацьба, узнікненне палітычных партый і арганізацый.
4. Беларуская культура канца XIX- пачатку XX ст.

Літаратура:

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.).- Мн., 1996

Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Голубовіча В.І.)- Мн., 1996

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- Мн., 1994.

Гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Новіка Я.В. і Марчуля Г.С.). У 2-х ч. Ч.1.- Мн.: «Універсітэцкае», 1998.

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.3.- Мн., 1996 (Арт. «Імперыялізм»); Т.2.- Мн., 1994 (арт «Бунд»)

Тэма 17. БЕЛАРУСЬ У ГАДЫ I-Й СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ.

План:

1. Эканамічныя і палітычныя перадумовы I-й сусветнай вайны.
2. Пачатак першай сусветнай вайны і акупацыя беларускай тэрыторыі.
3. Брэсцкі мірны дагавор і яго ўплыў на лёс беларускага народа.
4. Вайна Польшчы з Літоўска-Беларускай ССР.
5. Вынікі замежнай ваеннай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны для Беларусі.

Літаратура:

- История Европы.- Мн.: «Вышэйшая школа», 1996
- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.1.- Мн., 1994
- Гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Новіка Я.В. і Марцуля Г.С.). У 2-х ч. Ч. 1.- Мн.: «Універсітэцкае», 1998
- Філатава А., Філякоў У. Падзеі першай сусветнай вайны на Беларусі. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Коўкель І. Беларускае пытанне ў палітыцы Польшчы (1918-1920 гг.) //Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь. Ч.1.- Мн., 1994
- Джеймс Д. Истоки первой мировой войны.- Ростов-на-Дону., 1998
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 2.- Мн., 1994 (арт. «Брэсцкі мір»;
- Т. 5.- Мн., 1999 (арт. «Першая сусветная вайна»).

Тэма 18. АДРАДЖЭННЕ БЕЛАРУСКАЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ.

План:

1. Палітычныя партыі на Беларусі ў 1917 г. і іх праграмы па беларускаму пытанню.
2. Абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі.
3. Утварэнне БССР.
4. Беларускае пытанне падчас вайны Польшчы з Літоўска-Беларускай ССР.
5. Другое абвяшчэнне БССР.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995
- Барыс А. Палітычныя партыі і арганізацыі на Беларусі ў першай палове XX ст. //Беларускі гістарычны часопіс.- 1998.- № 1.
- Грыцкевіч А. Ідэя незалежнасці Беларусі ў гістарычным аспекце. //Спадчына.- 1996.- № 5
- Брыгадзін П., Ладзьсеў У. Фарміраванне ідэі беларускай дзяржаўнасці ў 1917-1918 гг. //Беларусазнаўства: Навучальны дапаможнік. - Мн.: «Завігар», 1998
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.1.- Мн., 1993 (арт. “Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка”, “Беларуская Народная Рэспубліка”, “Беларускі нацыянальны камітэт”, “Беларускі нацыянальна-вызваленчы рух”).

Тэма 19. СВЕТ І БЕЛАРУСЬ У МІЖВАЕННЫ ПЕРЫЯД
(першае дзесяцігоддзе, 1919-1929 гг.)

План:

1. Вынікі першай сусветнай вайны. Асноўныя тэндэнцыі развіцця вядучых краін свету ў міжваенны перыяд.
2. Уваходжанне БССР у склад СССР. Нацыянальна-дзяржаўнае будаўніцтва ў Беларусі ў 1920-1939 гг.
3. Рэалізацыя новай эканамічнай палітыкі ў БССР.
4. Палітыка беларусізацыі, яе вынікі.

Літаратура:

История Европы. - Мн.: «Вышэйшая школа», 1996.

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.). - Мн., 1996

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2. - Мн., 1995.

Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі. - Мн., 1996

Кароль А. Беларусізацыя – палітыка нацыянальнага адраджэння. //Жыжовы шлях: Дапаможнік для вывучаючых гісторыю Беларусі. - Мн.: 1993

Кушнер В. Новая эканамічная палітыка (НЭП) у Беларусі. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі. - Мн., 1998

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.1. - Мн., 1993 (арт. “Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка”, “Беларусізацыя”, “Беларусь”). Т. 5. - 1999 (арт. “Новая эканамічная палітыка”).

Тэма 20. БЕЛАРУСЬ У ПЕРЫЯД ДЭФАРМАЦЫІ ПРЫНЦЫПАЎ
БУДАЎНІЦТВА САЦЫЯЛІЗМУ І УСТАЛЯВАННЯ
АЎТАРЫТАРНА-ТАТАЛІТАРНАГА РЭЖЫМУ.
(1929-1939 гг.)

План:

1. Свет у канцы 20-х – 30-я гады. Усталяванне фашысцкіх рэжымаў у шэрагу еўрапейскіх дзяржаў. Станаўленне разнастайных сістэм рэгулюемай эканомікі.
2. Курс на фарсіраваную індустрыялізацыю. Фарміраванне камандна-адміністрацыйнай сістэмы кіравання гаспадаркай.
3. Насільная калектывізацыя ў вёсцы і яе вынікі.
4. Рэгламентацыя грамадска-палітычнага жыцця. Усталяванне аўтарытарна-таталітарнага рэжыму ў БССР.
5. Барацьба з нацыянал-дэмакратызмам. Культура ва ўмовах сталінскай дыктатуры.
6. Рэпрэсіі.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- История Европы.- Мн.: «Вышэйшая школа», 1996
- Экономическая история зарубежных стран.- (Под ред. Голубовича В.И.)- Мн., 1996
- Касцюк М., Міхнюк У. Рэпрэсіі – самае цяжкае злачынства таталітарнага рэжыма. //Крыжовы шлях. Дапаможнік для вывучаючых гісторыю Беларусі.- Мн., 1993
- Сакалоў М. Рэпрэсіі 20-30 гадоў на Беларусі. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.3.- Мн., 1996 (арт. “Індустрыялізацыя”). Т. 4.- Мн., 1997 (арт. “Калектывізацыя”)

Тэма 21. ЗАХОДНЯЯ БЕЛАРУСЬ ПАД УЛАДАЮ ПОЛЬШЧЫ (1921-1939 гг)

План:

1. Польшча ў міжваенны перыяд (палітычны лад, эканамічнае становішча).
2. Палітычнае становішча Заходняй Беларусі ў складзе Польшчы. Нацыянальныя партыі, іх праграмы.
3. Эканамічнае становішча Заходняй Беларусі.
4. Культура Заходняй Беларусі.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- История Европы.- Мн.: «Вышэйшая школа», 1996
- Вабіншэвіч А.М. Культура Заходняй Беларусі. (1921-1939 гг.).- Брэст, 1996
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.3.- Мн., 1996 (арт. “Заходняя Беларусь”)

Тэма 22. ДРУГАЯ СУСВЕТНАЯ ВАЙНА. БССР У ЧАС ВЯЛКАЙ АЙЧЫННАЙ ВАЙНЫ.

План:

1. Прычыны другой сусветнай вайны.
2. Асноўныя этапы другой сусветнай вайны, іх асаблівасці.
3. Уз’яднанне Заходняй Беларусі з БССР.
4. Антыгітлераўская кааліцыя: стварэнне, развіццё, супярэчнасці паміж удзельнікамі.

5. Нямецкі акупацыйны рэжым, вясныя дзеянні, партызанскі і падпольны рух на тэрыторыі БССР.
6. Вызваленне Беларусі.
7. Закладванне асноў пасляваеннага мірнага ўрэгулявання.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- Всемирная история новейшего времени. Справочное пособие.- Мн., 1998
- История Европы.- Мн.: “Вышэйшая школа”, 1996
- Гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Новіка Я.В. і Марцуля Г.С.) У 2-х ч. Ч.2.- Мн.: «Універсітэцкае», 1998, 2000
- Дипломатический словарь. В 3-х т. Т. 1.- М., 1985 (“Берлинская (Потсдамская) конференция”)
- Літвін А. Пакт Рыбентропа – Молатава і Беларусь. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Літвін А. Баявыя дзеянні Чырвонай Арміі на тэрыторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Літвін А. Партызанская і падпольная барацьба на Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 2.- Мн., 1994 (арт. “Вялікая Айчынная вайна”). Т. 3.- Мн., 1996 (арт. “Другая сусветная вайна”) Т. 4.- Мн., 1996 (арт “Крымская (Ялцінская) канферэнцыя 1945”).

Тэма 23. САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАЕ І КУЛЬТУРНАЕ РАЗВІЦЦЁ БССР У ПЕРШАЕ ПАСЛЯВАЕННАЕ ДЗЕСЯЦІГОДДЗЕ (1945-1955 гг)

План:

1. Сацыяльна-эканамічныя і палітычныя вынікі другой сусветнай вайны. Снаборніцтва і канфрантацыя дзвюх сацыяльна- палітычных сістэм.
2. Страты народнай гаспадаркі Беларусі ў выніку вайны і акупацыі.
3. Аднаўленне і далейшае развіццё прамысловасці і транспарту.
4. Цяжкасці аднаўлення сельскай гаспадаркі, прычыны яе адставання.
5. Матэрыяльнае становішча насельніцтва.
6. Асаблівасці развіцця культуры.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996
- Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.)- Мн., 1996
- Лыч Л., Навіцкі У. Культура Беларусі ў першым пасляваенным дзесяцігоддзі. //Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

Марчанка І.Я. Аднаўленне індустрыі Беларусі ў пасляваенныя гады: вопыт і праблемы. // Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь.- Мн., 1994. Ч.1.

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.).- Мн., 1996

История Европы.- Мн.: «Вышэйшая школа», 1996

История дипломатии.- М., 1979. Т.4

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 1.- Мн., 1993 (арт. “Архітэктура”, “Асвета”) Т. 2.- Мн., 1994 (арт. “Выяўленчае мастацтва”)

Тэма 24. НАРОДНАЯ ГАСПАДАРКА І КУЛЬТУРА БЕЛАРУСІ ў 1950- 1960-я гг

План:

1. Эканоміка краін з развітой рыначнай сістэмай у 1950-60-я гг. Асноўныя рысы сацыяльна-арыентаванай рыначнай гаспадаркі.
2. Спробы дэмакратызацыі грамадска-палітычнага жыцця ў БССР. Гаспадарчае развіццё Беларусі ў 50-я гады. Курс на сацыяльную пераарыентацыю эканомікі.
3. Спробы эканамічных рэформ у другой палове 50-х – 60-я гады, іх вынікі.
4. Матэрыяльнае становішча народа. Развіццё сацыяльнай сферы.
5. Народная адукацыя: неспаслядоўнасць у правядзенні рэформ.
6. Тэатральнае і музычнае жыццё. Літаратура. Архітэктура.

Літаратура:

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.

Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996

Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Голубовіча В.І.)- Мн., 1996

Актуальныя пытанні гісторыі Беларусі. Савецкі перыяд. (Пад рэд. Сідарцова У.Н.).- Мн., 1991

Вопросы социально-экономического и культурного развития Белоруссии. Под ред. В.М.Фомина.- Мн., 1994

Сорокин А.П. АПК Белоруссии: некоторые аспекты развития (60-80-е годы). // Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь.-Мн., 1994. Ч. 1

Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.).- Мн., 1996

История Европы.- Мн., 1996

Лыч Л., Навіцкі У. Культурнае развіццё Беларускай ССР у час палітычнай адлігі (сяр. 50-х – сяр. 60-х гадоў). // Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998

Тэма 25. ЭКАНОМІКА І КУЛЬТУРА БССР У 1970-я – ПЕРШАЙ ПАЛОВЕ 1980-х гг. НАРАСТАННЕ КРЫЗІСНЫХ З’ЯЎ.

План:

1. Вынікі слаборніцтва дзвюх сацыяльна-палітычных сістэм у 1970-я — першай палове 1980-х гг. Новыя тэндэнцыі ў развіцці сусветнай эканомікі, сусветнай культуры. Новы этап навукова-тэхнічнай рэвалюцыі.
2. Развіццё прамысловасці БССР. Курс на інтэнсіфікацыю вытворчасці, прычыны яго нерэалізаванасці. Складванне механізма тармажэння.
3. Становішча ў сельскай гаспадарцы БССР. Абвастранне харчовай праблемы і спробы яе вырашэння.
4. Узмацненне цяжкасціў у вырашэнні сацыяльных задач. Неабходнасць радыкальных перамен.
5. Русіфікатарскія тэндэнцыі ў культурным развіцці БССР.
6. Новыя імёны і творы ў літаратуры, мастацтве БССР.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996
- Эканамічная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.)- Мн., 1996
- Актуальныя пытанні гісторыі Беларусі. Савецкі перыяд. (Пад рэд. Сідарцова У.Н.)- Мн., 1991
- Лыч Л., Навіцкі У. Беларуская нацыянальная культура (сяр. 60-х – сяр. 80-х гадоў XX ст.) // Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Вопросы социально-экономического и культурного развития Белоруссии. (Под ред. В.М.Фомина).- Мн., 1994
- Сорокин А.П. АПК Белоруссии: некоторые аспекты развития (60-80-е годы). //Гістарычная навука і гістарычная адукацыя ў Рэспубліцы Беларусь.-Мн., 1994. Ч. 1
- Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.)- Мн., 1996
- История Европы.- Мн.: «Вышэйшая школа», 1996
- Левяш И.Я. Культурология. Курс лекций.- Мн., 1999
- Чернокозов И.А. История мировой культуры.- Мн., 1998

**Тэма 26. СВЕТ У ЧАС “ХАЛОДНАЙ ВАЙНЫ”, ІСНАВАННЯ
САЦЫЯЛІСТЫЧНАГА ЛАГЕРУ. ЗАМЕЖНЫЯ СУВЯЗІ БССР:
НАБЫТКІ І ПРАЛКІ.
(1940-я – 1980-я гг)**

План:

1. “Халодная вайна”: прычыны, сутнасць, асноўныя этапы.
2. НАТО, ЕС, іх роля ў міжнародных адносінах.
3. Асноўныя этапы гісторыі сацыялістычнага лагера. СЭУ, АВД, іх роля ў міжнародных адносінах.
4. Міжнародныя сувязі дзяржаўных органаў БССР і беларускай грамадскасці. Дзейнасць БССР у ААН.
5. Удзел БССР у знешнеканамічных сувязях СССР з замежнымі краінамі.
6. Культурны і навуковы абмен як напрамак міжнароднай дзейнасці БССР.

Літаратура:

Новейшая история.- М., 1999

История Европы.- Мн.: «Вышэйшая школа», 1996

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.-
Мн., 1995.

Всемирная история новейшего времени. Справочное пособие.- Мн., 1998

Дипломатический словарь. В 3-х т. Т. 3.- М., 1986 (Ст. «Совет Экономической Взаимопомощи», «Холодная война», «Североатлантический договор 1949», «Европейское экономическое сообщество»); Т.1.- М., 1986 (Ст. «Варшавский договор 1955»); Т.2 «Колониальная система империализма и её крушение»).

Снапковский В.С. Белорусская ССР в ООН (1945-1985 гг.).- Мн., 1985

Сяргеева Т.Т., Снапкоўскі У.Е. Знешнепалітычныя аспекты суверэнітэту Беларусі: гістарычны агляд. //Весці АН Беларусі. Серыя: “Грамадскія навукі”, 1992, № 2.

Тэма 27. БЕЛАРУСЬ У ЧАС ГАРБАЧОЎСКАЙ ПЕРАБУДОВЫ

План:

1. Неабходнасць перабудовы, яе сутнасць, асноўныя этапы.
2. Новае палітычнае мысленне і перабудова міжнародных адносін. Складванне перадумоў для пабудовы постканфрантацыйнага свету.
3. Уплыў памылак у сацыяльна-эканамічнай стратэгіі кіраўніцтва СССР на развіццё БССР.
4. Першыя крокі да дэмакратыі. Пачатак фармавання шматпартыйнай сістэмы.
5. Чарнобыльская катастрофа: глабальнае і ўнутрыбеларускае вымярэнні.
6. Узмацненне руху за нацыянальна-культурнае адраджэнне Беларусі.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996
- Экзамінацыйная гісторыя Беларусі. (Пад рэд. Галубовіча В.І.)- Мн., 1996
- Всемирная история новейшего времени. Справочное пособие.- Мн., 1998
- Марченко И.Е., Новицкий В.Н. Белорусская ССР: курсом перестройки.- Мн., 1989
- Лыч Г. Путь к рынку: зигзаги и загадки. //Коммунист Белоруссии.- 1991.- № 9
- Лыч Л., Навіцкі У. Беларуская культура на сучасным этапе. /Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т. 1.- Мн., 1993 (арт. “Беларусы”, “Беларускі Народны Фронт “Адраджэньне”)
- Лыч Л., Навіцкі У. Беларуская культура на сучасным этапе. /Матэрыялы па гісторыі Беларусі.- Мн., 1998
- Новое политическое мышление. //Опыт словаря нового мышления.- М., 1988
- Шеварнадзе Э. В защиту демократии и свободы.- М., 1990

Тэма 28. ШЛЯХ ДА СУВЕРЭНІТЭТУ І ДЗЯРЖАЎНАЙ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ БЕЛАРУСІ (1991-2001 гг)

План:

1. Жнівеньскія падзеі 1991 г. у Маскве і іх уплыў на палітычную сітуацыю ў Беларусі. Заканадаўчае афармленне незалежнасці Рэспублікі Беларусь.
2. Распад СССР і ўтварэнне садружнасці незалежных дзяржаў.
3. Свет пасля краху камунізму: новыя тэндэнцыі ў развіцці міжнародных адносін. Міжнароднае прызнанне Рэспублікі Беларусь.
4. Змены ў палітычнай сістэме Рэспублікі Беларусь у 90-я гады. Абранне А. Лукашэнка першым прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.
5. Змены ў духоўным і культурным жыцці беларускага народа ў 90-я гады.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- Лыч Л., Навіцкі У. Гісторыя культуры Беларусі.- Мн., 1996
- Всемирная история новейшего времени. Справочное пособие.- Мн., 1998
- Новейшая история.- М., 1999
- Беларусь на мяжы тысячагоддзяў.- Мн.: «БелЭн», 2000
- Энцыклапедыя гісторыі Беларусі.Т. 1.- Мн., 1993 (арт. “Беларусы”, “Беларуская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка”); Т.4.- Мн., 1997 (арт. “Лукашэнка А.”)

**Отэма 29. ЭКАНАМІЧНАЕ СТАНОВІШЧА РЭСПУБЛІКІ
БЕЛАРУСЬ У ПЕРЫЯД ПЕРАХОДУ ДА НОВЫХ ЭКАНАМІЧНЫХ
АДНОСІН І ўМАЦАВАННЯ СВАЁЙ ДЗЯРЖАЎНАСЦІ
(канец 1980-х гг – да нашых дзён)**

План:

1. Усходнееўрапейскі і расійскі вопыт трансфармацыі сацыяльна-эканамічнай сістэмы: становічы і негатыўны аспекты.
2. Дзяржаўная праграма пераходу Рэспублікі Беларусь да рынку і альтэрнатыўныя праграмы асобных палітычных партый і рухаў, іх адпаведнасць аб'ектыўным эканамічным законам.
3. Рэалізацыя праграмы пераходу Рэспублікі Беларусь да рынку. Стан эканомікі Рэспублікі на сучасным этапе.

Літаратура:

- Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.
- Эканамічная гісторыя Беларусі (Пад рэд. Галубовіча В.І.).- Мн., 1996
- Экономическая история зарубежных стран. (Под ред. Голубовича В.И.).- Мн., 1996
- Беларусь на мяжы тысячагоддзяў.- Мн.: «БелЭн», 2000
- Стрелец М.В., Петровский Н.А., Быстрова С.М. Новые тенденции в экономике зарубежных стран.- Брест, 1990
- Новейшая история.- М., 1999
- Конъюнктурное обозрение. //Мировая экономика и международные отношения.- 1998.- №№ 9, 10.
- Богданкевич С. Банкротство «рыночного социализма» //Народная воля, март 1997- № 41
- Карпенко Г. Секреты «белорусского экономического чуда».- Народная воля, июнь 1997 - № 97

Тэма 30. БЕЛАРУСКАЯ ДЫЯСПАРА: ГІСТОРЫЯ І СУЧАСНАСЦЬ

План:

1. Першая хваля масавай эміграцыі.
2. Міжваенны перыяд: новая хваля.
3. Эміграцыя ў гады другой сусветнай вайны.
4. Беларуская дыяспара ў 1946-1985 гг.
5. Новая палітыка кіраўніцтва Беларусі ў адносінах да эміграцыі.
6. Сучасная беларуская дыяспара як мост у адносінах паміж Рэспублікай Беларусь і замежжам.

Літаратура:

Нарысы гісторыі Беларусі. (Пад рэд. Касцюка М.П.). У 2-х ч. Ч.2.- Мн., 1995.

Кіпель В. Беларусы ў ЗША.- Мн., 1993

Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. Т.3.- Мн., 1994 (арт. "Дыяспара")

Сяргеева Г. Беларуская дыяспара. //Крыжовы шлях: Дапаможнік для вывучаючых гісторыю Беларусі.- Мн.: "Згода", 1993

Лойка П. Дыяспара. //Беларусазнаўства: Навучальны дапаможнік.- Мн.: "Завігар", 1998

Вучэбнае выданне

Складальнікі: Кавалёва Наталля Мікалаеўна
Малыхіна Людміла Юр'еўна
Стралец Міхаіл Васільевіч

МЕТАДЫЧНЫЯ РЭКАМЕНДАЦЫІ
і тэматыка кантрольных работ па гісторыі Беларусі
(у кантэксце сусветных цывілізацый)
для студэнтаў-завочнікаў

Адказны за выпуск: Алексюк Н.А.
Рэдактар: Строкач Т.У.
Тэхнічны рэдактар: Нікітчык А.Д.
Карэктар: Нікітчык Е.В.

Подпісана к печати 24.05.01. Формат 60x84 1/16 Бумага писч. Гарнитура Times New Roman. Усл. п.л. 1.63 Уч. изд.л 1.75. Тираж 150 экз.
Заказ № 486 Бесплатно. Отпечатано на ризографе учреждения образования «Брестский технический университет». 224017, ул. Московская, 267